

Ornitologiske observasjoner i Østfold t.o.m. 31.12.1999, - nytt fra den lokale rapport og sjeldenhetskomiteen (LRSK)

PER-ARNE JOHANSEN

Johansen, P.-A. 2000. Ornitologiske observasjoner i Østfold t.o.m 1999, – nytt fra den lokale rapport og sjeldenhetskomiteen (LRSK). *Natur i Østfold 19 (2)*: 137-153.

I denne meldingen fra LRSK blir bl.a. funn av disse sjeldne artene presentert: Første funn av alaskasnipe, andre funn av amerikakrikkand, tredje funn av tereknsnipe, busksanger, rosenstær og vierspurv, fjerde funn av aftenfalk, hvitbrystlo og sørnattergal, femte funn av elvesanger og niende funn av glente etter 1950 i Østfold.

Per-Arne Johansen, Buskogen 2, 1675 Kråkerøy, e-post: pe-johan@online.no

Komiteéns sammensetning

Komiteen har bestått av følgende medlemmer: Rune Botnermyr, Moss, Stein Engebretsen, Fredrikstad, Tommy Andersen, Fredrikstad. Per-Arne Johansen, Fredrikstad har fungert som sekretær.

Behandlinger i 1999

I 1999 har komiteén avholdt to møter, og behandlet 162 saker. Av disse ble kun 2 saker ikke godkjent. 20 saker er behandlet av NSKF, 2 saker ble sendt tilbake grunnet mangelfulle opplysninger, mens 1 sak ikke ble behandlet.

Alaskasnipe *Calidris melanotos* rapporteres som ny for Østfold i 1999, da ett individ ble observert ved Kallaksjøen, Trøgstad den 12. mai. NSKF har også godkjent ett funn av amerikakrikkand som er andre funn i Østfold. Fra 1999 har amerikakrikkand *Anas carolinensis* og *Carduelis cabaret* (foreløpig uten norsk navn), som tidligere er betraktet som en underart av gråsisik, fått status som egne arter. Det er også gjort en del interessante tredje- eller fjerdegangs funn i 1999.

Fortsatt er flere interessante observasjoner ikke kommet LRSK i hende. Dette gjelder blant annet polarsvømmesnipe fra Akerøya 13.10.98 og rovtterne fra Vansjø 16.08.98. Når det gjelder presentasjon av rapporteringsarter som ikke er godkjent av LRSK, må man opplyse om dette.

Systematisk gjennomgang av godkjente saker og rapporter

Ved oppsummering av spesielt sjeldne arter er notater av Hardeng (1999a, 1999b) lagt til grunn for funnummer i Østfold. Når det gjelder nattsangere er de aller fleste observasjonene fra 1999 tidligere presentert av Dyresen (2000).

Tegnforklaring til artsgjennomgangen:

Ad. = adultus – fugl i voksen drakt.

Juv. = juvenilis – fugl i sine første levemåneder.

1K = fugl i sitt første kalenderår.

2K, 3K osv. = fugl i sitt andre, tredje kalenderår osv.

1K+, 2K+ = fugl i sitt første leveår, 2 leveår eller eldre osv.

* = funnet er godkjent med belegg (eks. foto).

rm. = ringmerket

STORLØM *Gavia arctica*

1999: 2 ind. Kurefjorden, Rygge/Råde 09.01 (RBO, ÅSF, PAJ). 1 ad. + 1 ind. 2K Kurefjorden, Rygge/Råde 11.01 (GBJ). 1 par med 1 juv. Trollnestjern, Halden 31.07 (MOL). 1 par med juv. Krusetertjern, Halden 6-15.08 (MOL). 1 par med 2 juv. Store Erte, Halden 15.08 (MOL). 1 ind. Brattestø, Hvaler 27.12 (CJA, GMO).

ISLØM *Gavia immer*

1999: 3 ind. Stalsberget, Jeløya, Moss 24.05 (ÅSF, PAJ, RBO, MNI). 1 ind. Akerøya, Hvaler 26.05 (CJA).

GULNEBBLOM *Gavia adamsii*

1999: 1 ind. 2K Stalsberget, Jeløya, Moss 24.05 (ÅSF, PAJ, RBO, MNI).

DVERGDYKKER *Tachybaptus ruficollis*

1999: 2 ind. Øra, Fredrikstad 09.01 (BHA, TGU, TPE). 1 ind. Bekkhus, Fredrikstad 11.01 (PAJ). 1 ind. Øra, Fredrikstad 03.02 (TEN). 1 ind. Øra, Fredrikstad 06.02 (TGU). 1 ind. Alshusbukta, Fredrikstad 13.02 (ÅSF, PAJ). 1 ind. Øra, Fredrikstad 23.02 (ADY). 1 ind. Tista, Halden 23.02 (MOL). 3 ind. Øra, Fredrikstad 24.02 (ADY). 1 ind. Øra, Fredrikstad 27.02 (PAJ, ÅSF). 1 ind. Øra, Fredrikstad 20.03 (PAJ, ÅSF). 1 ind. Hærsetsjøen, Trøgstad 12.05 (PTA). 1 ind. Kråkerøy, Fredrikstad 11.11 (NN). 1 ind. Isegran, Fredrikstad 30.11 (PAJ). 2 ind. Bybroa, Halden 21.12 (PTA). 1 ind. Bybroa, Halden 26.12 (PTA, POS, TST). 1 ind. Tista, Halden 31.12 (MOL).

TOPPDYKKER *Podiceps cristatus*

1999: 127 ind. Kurefjorden, Rygge/Råde 05.04 (ADY). 1 ind. Kurefjorden, Rygge/Råde 07.11 (ADY). 1 ind. Brekkemoa, Rakkestad 13.11 (POS). 2 ind. Hemnessjøen, Trøgstad 02.12 (PTA). 3 ind. Rødnessjøen, Marker 02.12 (PTA). 1 ind. Dusa, Sarpsborg 19.12 (PTA). 3 ind. Kurefjorden, Rygge/Råde 26.12 (PAJ, ÅSF).

I Kurefjorden, Rygge/Råde samler det seg hver vår og høst ett større antall toppdykkere. 127 ind.. 05.04 er det største antall notert for denne arten i fylket.

GRÅSTRUPEDYKKER *Podiceps grisegena*

1999: 1 ind. Kurefjorden, Rygge/Råde 22-24.01 (PAJ, ÅSF). 2 ind. Akerøya, Hvaler 24.04 (CJA). 1 ind. Akerøya, Hvaler 25.04 (CJA). 1 ind. Akerøya, Hvaler 17.10 (AOS). 1 ind.

Kurefjorden, Rygge/Råde 07.11 (ADY).

HORNDYKKER *Podiceps auritus*

1999: 2 ind. Kurefjorden, Rygge/Råde 06.04 (ADY). 7 ind. Kurefjorden, Rygge/Råde 18-29.08 (PAJ, ÅSF, MNI, PTA, RBO). 5 ind. Kurefjorden Rygge /Råde 31.08 (KEI) 2 ind. Kurefjorden, Rygge/Råde 18.09 (MNI, ÅSF, PAJ). 3 ind. Kurefjorden, Rygge/Råde 21.09 (TGU). 2 ind. Øra, Fredrikstad 20.10 (SEN). 1 ind. Kurefjorden, Rygge/Råde 24.10 (ADY). 1 ind. Øra, Fredrikstad 24.10 (PAJ).

STORLIRE *Puffinus gravis*

1998: 1 ind. 1K+. Akerøya, Hvaler 23.10 (PTA, JRA).

Andre sikre funn i Østfold. Ett ind. fra Vikertangen, Hvaler 22.07.80 var det første. Første observasjon i Norge var en fugl skutt i Oslofjorden i 1873, men i hvilket fylke er ukjent.

HAVLIRE *Puffinus puffinus*

1999: 2 ind. Akerøya, Hvaler 23.05 (JRA, MPE). 1 ind. Bastangen, Hvaler 24.07 (ØHA). 1 ind. Vesterøy, Hvaler 30.10 (ROL).

Med observasjonene i 1999 er havlire observert 15 ganger i Østfold.

TOPPSKARV *Phalacrocorax aristotelis*

1999: 1 ad. Kurefjorden, Rygge/Råde 16.01 (PAJ, ÅSF). 1 ungfugl, Akerøya, Hvaler 10.09 (SEN).

GRÅHEGRE *Ardea cinerea*

1997: Minst ett par hekket, Gjølssjøen, Marker (JAK).

Det er flere hekkeplasser i fylket som ikke blir rapportert inn.

DVERGSVANE *Cygnus columbianus*

1999: 1 ad. Øra, Fredrikstad 23.02 (TAA, PAJ, ÅSF, m.fl). 2 ad. Kallaksjøen, Trøgstad 04.04 (PTA, POS, SPE). 2 ad. + 1 ind. 2K Kallaksjøen, Trøgstad 05.04. (PTA). 2 ad.

Fig. 1. Dvergdykkeren overvintrer med noen individer hovedsakelig ved utløpet av Glomma og Tista. Dette bildet er imidlertid fra Mallorca. Foto: Per-Arne Johansen.

Hærsetsjøen, Trøgstad 05.04 (RBO). 3 ad. + 1 ind. 2K Kallaksjøen, Trøgstad 05.04 (RBOB). 5 ad.* Kallaksjøen, Trøgstad 06.04 (PTA). 5 ad. + 1 ind. 2K Kallaksjøen, Trøgstad 08.04.00 (PTA).

Observeres stadig oftere i de indre deler av fylket

SANGSVANE *Cygnus cygnus*

1999: 1 par med reir, misslykket hekking, Gjølsjøen, Marker 19.05 (MOL). 1 ad. + 4 pull. Stomperudtjern, Rakkestad 31.05 (TGU). 2 ind. Hærsetsjøen, Trøgstad 07.06 (TGU). 1 ind. Blytjernene, Rakkestad 11.06 (TGU). 7 ind. Kallaksjøen, Trøgstad 14.08 (TGU, PTA).

Sangsvane har nå blitt en regelmessig hekkefugl ved flere tjern i Indre Østfold.

SÆDGÅS *Anser fabalis*

1998: 1 ind. Hærsetsjøen, Trøgstad 01-02.05 (ADY). 2 ind. Skinnerflo, Råde 10.10 (ADY).

1999: 3 ind, Kurefjorden, Rygge/Råde 31.03 (TGU). 1 ind. Kurefjorden, Rygge/Råde 01-06.04 (ØHA, ADY, PAJ, ÅSF, RBO, MNI). 1 ind. Øra, Fredrikstad 01.05 (ÅSF, PAJ). 2 ind. Brekkemoa-Østby, Rakkestad 28.08-29.09 (POS, PTA, TGU). 3 ind. Lysakermoa, Eidsberg 24.09 (TGU). 2 ind. Lysakermoa, Eidsberg 03.10 (TGU). 1 ind. Akerøya, Hvaler 06-07.11 (MPE, CJA).

Den ene fuglen fra Skinnerflo 10.10.98 viste karakterer til underarten *rossicus*.

KORTNEBBGÅS *Anser brachyrhynchus*

1998: 7 ind. Hærsetsjøen, Trøgstad 01-02.05

(ADY). 130 ind. Rødnessjøen, Marker 26.09 (MBE).

1999: 1 ind. Akerøya, Hvaler 10.04 (PSI, MPE). 5 ind. Lysakermoa, Eidsberg 19.04 (TGU). 11 ind. Øra, Fredrikstad 05.05 (PAJ, ÅSF). 1 ind Østby, Rakkestad 19.09 (POS). 6 ind. Akerøya, Hvaler 29.09 (MPE). 110 ind. Blunkeslett, Askim 30.09 (PTA, SPE). 12 ind. Brekkemoa, Rakkestad 01-10.10 (PTA).

TUNDRAGÅS *Anser albifrons*

1998: 1 ind. Kurefjorden, Rygge/Råde 13.04 (ADY).

1999: 1 ind. 2K Kurefjorden, Rygge/Råde 28.03-01.04 (RBO, MNI, PAJ, ÅSF, TGU).

SNØGÅS *Anser caerulescens*

1999: 4 ind. Kurefjorden, Rygge/Råde 30.09 (REA).

HVITKINNGÅS *Branta leucopsis*

1987: 3 ind*. Akerøya, Hvaler 01.11 (MPE, RFR, THA, SEN).

1999: 1 ind. Bunessjøen, Halden 15-23.04 (TGU). 1 ind. Kurefjorden, Rygge/Råde 23.05 (KEI). 1 ind. Brekkemoa, Rakkestad 15.09 (PTA). 3 ind. Kurefjorden, Rygge/Råde 18.09 (MNI, ÅSF, PAJ). 1 ind. Lysakermoa, Eidsberg 23.09-01.10 (TGU, PTA). 1 ind. Østby, Rakkestad 02.10 (POS). 4 ind. Kurefjorden, Rygge/Råde 30.09 (REA).

RINGGÅS *Branta bernicla bernicla*

1998: 1 ind. Kurefjorden, Rygge/Råde 05.10 (KMY).

1999: 1 ind. Spjørøy, Hvaler 10.10 (REI). 1 ind. Brattestø, Hvaler 09.12 (MPE).

GRAVAND *Tadorna tadorna*

1999: 2 ind. Øra, Fredrikstad 23.02 (ÅSF). 1 ind. Øra, Fredrikstad 27.02 (PAJ, ÅSF). 2 ind. Brekkemoa, Rakkestad 16.05 (TGU). 2 ind. Lysakermoa, Eidsberg 23.08 (RBO, PTA). 3 ind. Lysakermoa, Eidsberg 31.08

(TGU). 5 ind. Rambergbukta, Jeløya, Moss 28.02 (GBJ). 1 ind Lysakermoa, Eidsberg 20.09 (PTA).

SNADDERAND *Anas strepera*

1999: 1 par Akerøya, Hvaler 25.04 (CJA). 1 par Øra, Fredrikstad 05.05 (PAJ, ÅSF). 1 par Gjølssjøen, Marker 05-06.05 (PTA, POS, TGU). 1 par Indre Iddefjord, Halden 22.05 (MOL). 1 ind. Kurefjorden, Rygge/Råde 25.05 (TGU). 1 hunn Kulpe strand, Kambo, Moss 25.06 (NCL). 1 varslende hunn Hærsetsjøen, Trøgstad 07.07 (PTA). 1 hann Lysakermoa, Eidsberg 24.09 (PTA).

AMERIKAKRIKKAND *Anas carolinensis*

1998: 1 ind. 2K+ 1 hann Kurefjorden, Rygge/Råde 24.04 (RBO, MNI).

Dette er andre funn av amerikakrikkand, som tidligere var betraktet som en underart av krikkand. Det første funnet fra 16.04.89 var også fra Kurefjorden.

STJERTAND *Anas acuta*

1998: 1 hann Kurefjorden, Rygge/Råde 28.12 (ADY).

1999: 1 hunn Øra, Fredrikstad 09.01 (BHA, TGU, TPE).

Det er ikke mange vinterfunn av stjertand i Østfold.

KNEKKAND *Anas querquedula*

1999: 1 par Akerøya, Hvaler 10.04 (PSI, MPE). 1 par Kallaksjøen, Trøgstad 15.04 (ØHA). 1 hann Lysakermoa, Eidsberg 04.05 (PTA). 1 par Hærsetsjøen, Trøgstad 13-14.05 (PTA, TGU). 1 hann Kallaksjøen, Trøgstad 05.06 (PTA). 1 hann Lysakermoa, Eidsberg 26.06 (GBJ).

TAFFELAND *Aythya ferina*

1999: 1 hann Øra, Fredrikstad 23.03 (PAJ, ÅSF). 3 ind. Kurefjorden, Rygge/Råde 06.04 (ADY). 1 hann Kallaksjøen, Trøgstad 08.04 (PTA). 1 hann Gjølssjøen, Marker 10.04 (PAJ, ÅSF, TSØ). 1 hann Gjølssjøen, Marker

24.04 (PTA). 1 hann Brekkemoa, Rakkestad
25.04 (POS). 2 ind. Gjølssjøen, Marker 05.05
(TGU, POS). 4 hanner Gjølssjøen, Marker
06.05 (PTA). 3 hanner Gjølssjøen, Marker
08.05 (PTA, POS). 3 hanner + 1 hunn
Gjølssjøen, Marker 15.05 (ISP). 2 hanner
Gjølssjøen, Marker 25.05 (ISP). 3 hanner
Gjølssjøen, Marker 14.06 (MOL). 7 hanner
Gjølssjøen, Marker 18.06 (ISP). 2 hanner + 1
hunns Gjølssjøen, Marker 06.08 (MOL). 2
hanner Gjølssjøen, Marker 25.07 (ISP). 3
hanner Gjølssjøen, Marker 24.08 (ISP). 1
hann + 3 hunner Gjølssjøen, Marker 10.09
(ISP). 3 hanner Gjølssjøen, Marker 02.11
(PTA, SPE). 1 hann Kurefjorden, Rygge/
Råde 07.11 (ADY).

BERGAND *Aythya marila*

1998: 2 hunner Kurefjorden, Rygge/Råde 05.10
(KMY).

1999: 1 hann Øra, Fredrikstad 06.02 (TGU). 2
hanner og 1 hunn Øra, Fredrikstad 08.05
(ÅSF, PAJ). 4 hunner Indre Iddefjord, Hal-
den 08.10 (MOL). 18 ind. Øra, Fredrikstad
24.10 (PAJ). 2 hunner Gjølssjøen, Marker
28.10 (PTA). 1 hunn Gjølssjøen, Marker
02.11 (PTA, SPE). 1 hann Halden havn,
Halden 26-28.12 (PTA, TST). 3 ind. Kure-
fjorden, Rygge/Råde 26.12 (PAJ, ÅSF).

PRAKTÆRFUGL *Somateria spectabilis*

1991: 1 hunn Akerøya, Hvaler 02.03 (SLU,
MPE).

LAPPFISKAND *Mergellus albellus*

1999: 1 hunn Øra, Fredrikstad 24.02 (ADY). 1
hunns Øra, Fredrikstad 27.02 (ÅSF, PAJ). 3
hunner Femsjøen, Halden 28.03 (AAN). 1
hunns Kallaksjøen, Trøgstad 08-24.04 (PTA,
OWK, ØHA). 1 hunns Øra, Fredrikstad
27.02 (PAJ, ÅSF).

LAKSAND *Mergus merganser*

1997: 1 hunns med 8 pull, Femsjøen, Halden
04.06 (AAN). 1 hunns med 6 pull, Femsjøen,
Halden 14.06 (AAN). 1 hunns med 8 pull,

Søndre Boksjø, Halden 04.07 (AAN). Hek-
king, Rødnessjøen, Marker 15.07 (MBE).
Hekking, Øymarksjøen, Marker 15.07
(MBE). 1 hunns med 4 pull, Søndre Boksjø,
Halden 01.08 (AAN). 1 ad. + 9 juv.
Øymarksjøen, Halden 06.08 (MOL).

GLENTE *Milvus milvus*

1998: 1 ind. 2K+ Hærsetsjøen, Trøgstad 11.04
(ÅSF, PAJ).

Dette er funn nr. 9 av glente etter 1950 i Øst-
fold.

GLENTE sp. *Milvus milvus/migrans*

1999: 1 ind. Kurefjorden, Rygge/Råde 18.04
(MNI).

Dette er funn nr. 4 av ubestemt glente i Østfold.

HAVØRN *Haliaeetus albicilla*

1999: 1 ind. 2K Kurefjorden, Rygge/Råde
10.01 (RBO, MNI). 1 ind. 2K+ Øra, Fred-
rikstad 20.03 (PAJ, ÅSF). 1 ind. 1K Spon-
vika, Halden 07.12 (PTA).

SIVHAUK *Circus aeruginosus*

1997: 1 hunns Gjølssjøen, Marker 18.08 (ISP).

1998: 1 hunns Gjølssjøen, Marker aug. (ISP,
m.fl.).

1999: 1 par Gjølssjøen, Marker 19.05 og 14.06
(MOL). 1 ind. 1K Hærsetøya, Trøgstad
02.08 (PTA, SPE). 1 ind. 1K Lysakermoa,
Eidsberg 05.08 (PTA).

Sivhauk blir stadig oftere observert, og er tatt
ut av lista for fugler som skal rapporteres fra
Østfold. Hekkefunn skal derimot beskrives
og sendes LRSK.

MYRHAUK *Circus cyaneus*

1999: 2 hunner Kurefjorden, Rygge/Råde 09.01
(RBO, ÅSF, PAJ). 1 hunns Oven, Råde 11.01
(GBJ). 1 hunns Kurefjorden, Rygge/Råde
06.04 (ADY). 1 hunns 2K Akerøya, Hvaler
09.04 (PSI, MPE, SIV). 1 hunns Søndre Slet-
ter 09.04 (GBJ). 1 hann Kallaksjøen, Trøg-
stad 17.04 (ØHA, m.fl.). 2 ind. Akerøya,
Hvaler 25-26.04 (CJA). 1 hann Buskogen,

Fredrikstad 02.05 (PAJ). 1 hunn Kallaksjøen, Trøgstad 12.05 (PTA, LPS, MPE). 1 hunn Oustorp, Rakkestad 05.06 (POS). 1 juv. Brekkemoa, Rakkestad 04.09 (POS, PTA). 1 hunn Brekkemoa, Rakkestad 13.09 (POS, PTA). 2 ind, Kurefjorden, Rygge/Råde 18.09 (MNI, ÅSF, PAJ). 1 ind. Blixøya, Vansjø, Våler 18.09 (JOR). 1 ad. hunn Røsægmoa, Rakkestad 21.09 (PTA). 2-3 ind. Akerøya, Hvaler 12-29.09 (AOS). 1 ind. Akerøya, Hvaler 25.09 (CJA). 1 ind. Lysakermoa, Eidsberg 28.09 (PTA). 2 ind. Oustorp, Rakkestad 28.09 (POS). 1 juv. Kurefjorden, Rygge/Råde 24.10 (ADY). 1 ad. hunn Øra, Fredrikstad 18.11 (HSK).

MUSVÅK *Buteo buteo*

1998: 1 ind. Kurefjorden, Rygge/Råde 28.12 (ADY).
1999: 1 ind. Kurefjorden, Rygge/Råde 09.01 (TPE, TGU). 1 ind. Skårakilen, Fredrikstad 13.02 (ADY). 1 ind. Skjekle, Rakkestad 18.02 (TGU). 1 ind. Vatvet, Degernes 18.02 (NN). 1 ind. Lysakermoa, Eidsberg 28.02 (TGU). 104 ind. Kurefjorden, Rygge/Råde 06.04 (ADY). 1 ind. Skjeberg, Sarpsborg 28.12 (PTA).

Hele 104 ind. fra Kurefjorden den 06.04.99 er ett svært høyt antall også i nasjonal målestokk.

FJELLVÅK *Buteo lagopus*

1991: 2 ind. S. Søster, Fredrikstad 27.12 (ALA).
1999: 1 ind, Kurefjorden, Rygge/Råde 09.01 (ÅSF, PAJ).

KONGEØRN *Aquila chrysaetos*

1998: 1 ind. 1K+ V. Rødsvann, Berby, Halden 19.12 (MOL).
1999: 1 ind. 2K+ Berby, Halden, (GFE, OØB).

FISKEØRN *Pandion haliaetus*

1999: Hekking, Halden 27.04 (MOL). Hekking Femsjøen, Halden 01.07 (AAN). Hekking, Aremark 27.04 (MOL). Hekking,

Rygge 02.08 (LFL). 1 ind. Øketangen, Sarpsborg 05.10 (TGU).

TÅRNFALK *Falco tinnunculus*

1999: 1 ind, Berg, Halden 21.02 (PAJ). 1 hann Øra, Fredrikstad 27.02 (PAJ, ÅSF). Hekkefunn, "Gamle Skjeberg", Sarpsborg juli/aug. (HJU). 1 ind. Akerøya, Hvaler 09.12 (MPE). 1 ind. Svingen, Halden 19.12 (PTA).

AFTENFALK *Falco vespertinus*

1997: 1 ind. 1K Os kirke, Rakkestad 06-07.09 (TGU).

Dette er funn nr. 4 av aftenfalk i Østfold.

LERKEFALK *Falco subbuteo*

1999: 1 ind. Flateby, Askim 12.05 (PTA). 1 ind. Arekilen, Hvaler 31.05 (ØHA). 1 par Gjølssjøen, Marker 15.05-24.07 (MOL, ISP). 1 ind. Lundestad, Halden 02.06 (MOL). 1 ind. Sellebakk, Fredrikstad 09.06 (SEN). 1 ind. Skjekle, Rakkestad 29.06 (TGU). 1 ad. Tulkerud, Eidsberg 12.07 (PTA). 1 ind. Klund kirke, Marker 16-18.07 (MBE). 1 ind. Tosebygda, Trøgstad 21.08 (PTA). 1 ind. Brekkemoa, Rakkestad 21.08 (POS).

JAKTFALK *Falco rusticolus*

1999: 1 ind. Øra, Fredrikstad 09.03 (ÅSF). 1 ad. Lysakermoa, Eidsberg 29.11 (PTA). Funnet fra Lysakermoa er det første bekreftede funn av en adult fugl fra Østfold. Det er tidligere 12 godkjente funn + 10 funn fra Akerøya i perioden 1961-97, som ikke er behandlet av LRSK.

VANDREFALK *Falco peregrinus*

1998: 1 juv. Røsægmoa, Rakkestad 29.08 (POS).
1999: 1 ind. 2K Kurefjorden, Råde 24.02 (RBO). 1 ind. 1K, funnet død Kurefjorden, Rygge 14.09 (ØLÅ). 1 hunn 2K Kurefjorden, Råde 11.04 (RBO). 1 ind. 2K+ Kallaksjøen, Trøgstad 12.05 (PTA). 1 hunn 1K Kurefjorden, Rygge/Råde 19-29.08 (ÅSF). 1 ind. 1K Skattebøl, Rakkestad 24.08

Fig. 2. I 1999 hekket det 307 par av storskarv i Øra naturreservat. Foto: Per-Arne Johansen.

(PTA, SPE). 1 ind. 1K Lekum, Eidsberg 26.08 (PTA). 1 ind. 1K Kurefjorden, Rygge/Råde 26.08 (PTA, ESH). 1 ind. 1K Skattebøl, Rakkestad 14.09 (PTA). 1 ind. 1K hunn Akerøya, Hvaler 14.09 (TAA). 1 hunn 1K Kurefjorden, Rygge/Råde 15.09 (RBO). 1 ind. 1K Lysakermoa, Eidsberg 18.09 (PTA). 1 ad. hann Akerøya, Hvaler 29.09 (TAA).

RAPPHØNE *Perdix perdix*

1997: 1 hann og 1 hunn Sørby N, Råde 04.06 (PTA).

VAKTEL *Coturnix coturnix*

1997: 1 hann Stillesby, Marker 16-17.07 (MBE). 2 hanner Grimstad, Råde 01.06 (PTA, ESØ). 1 hann Hærsetsjøen, Trøgstad 14-26.06 (PTA). 1 hann Kallaksjøen, Trøgstad 26.06 (PTA).

1999: 1 ind. Mineberget, Fredrikstad 08.06 (SEN). 1 ind. Arneberghølen, Råde 14-16.06 (HMØ, TGU). 1 ind. Svingen, Halden 15.06 (OWK). 1 ind. Holm, Torsnes, Fredrikstad 22.06 (HMØ). 2 ind. Augeberghølen, Råde 25.06 (RBO). 1 ind. Rygge st. 09.07 (ÅSF, RBO). 1 ind. Nordre Åker, Råde 09.07 (PTA). 1 ind. Burum, Råde 10.07 (ADY). 1 ind. Smedbakken, Fredrikstad 10.07 (ADY). 1 ind. S. Torp, Rakkestad 10.07 (PTA). 1 ind. Mølvik, Rygge 14.07 (PAJ, ÅSF). 1 ind. Nordre Hov, Trøgstad 16.07 (PTA). 1 ind. Slappen, Skjønhaug, Trøgstad 16.07 (PTA). 1 ind. Rosnesbukta, Rygge 16-17.07 (SEN, PTA, TGU). 1 hann Vestorp, Rakkestad 06-08.08 (POS).

VANNRIKSE *Rallus aquaticus*

1997: 2 ind. Kallaksjøen, Trøgstad 18.05

(KEI). 1 hann Kallaksjøen, Trøgstad 19-26.06 (PTA).

1999: 2 ind. Arekilen, Hvaler 02.04 (ØHA). 3 ind. Arekilen, Hvaler 03.04 (ØHA). 1 ind. Guslund, Skjeberg, Sarpsborg 14.06 (POS). 1 ind. Arekilen, Hvaler 26.06 (PAJ, ÅSF). 1 ind. Kallaksjøen, Trøgstad 27.06 (PTA). 1 hunn Gjølssjøen, Marker 13-14.07. 1 ind. Øra, Fredrikstad 16.10 (PAJ, ÅSF). 1 ind. Arekilen, Hvaler 07.11 (ØHA). 2 ind. Arekilen, Hvaler 16.12 (HMØ, JRA, MVI, MPE). 1 ind. Nedre Guslund, Sarpsborg 19.12 (PTA).

MYRRIKSE *Porzana porzana*

1995: 1 ind.* funnet død, Kurefjorden, Rygge 14.09 (ØLÅ).

1999: 1 ind. Rokkevannet, Halden 18.05 (PTA, TGU). 1 ind. Masatjernet, Råde ca.01.07 (TIV, SIV, MPE, PSI). 1 ind. Fløvik, Marker 12.07 (PTA). 1 ind. Kallaksjøen, Trøgstad 11-14.07 (PTA, KEI). 1 ind. Hærsetsjøen, Trøgstad 11-14.07 (PTA, KEI).

ÅKERRIKSE *Crex crex*

1999: 1 ind. Hærsetsjøen, Trøgstad 05-07.06 (PTA, TGU). 1 ind. Svingen, Halden 15.06 (OWK). 1 ind. Horneskilen, Sarpsborg 17.06 (PTA). 1 ind. Søndre Hvitsten 18.06 (PTA). 1 ind. Kviller, Eidsberg 19.06 (PTA). 1 ind. Mølvik, Rygge 09.07 (PTA). 1 ind. Huseby, Råde 10.07 (ADY). 2 ind. Karterud, Eidsberg 11.07 (PTA). 1 ind. Rova, Eidsberg 11.07 (PTA). 1 ind. Ramstad, Eidsberg 11.07 (TGU). 1 ind. Pytterud, Marker 12.07 (PTA). 1 hann Langnes, Marker 13-16.07 (MBE). 2 ind. Søndre Solberg, Skiptvet 16.07 (PTA). 1 ind. Solberg, Skjønhaug, Trøgstad 16.07 (PTA). 1 ind. Glomsrud, Eidsberg 18.07 (POS). 1 ind. Filtvedt, Eidsberg 18.07 (POS).

Åkerrikse blir stadig oftere observert. En oppgang i bestand, samt aktiv nattregistrering av "nattsangere" er grunnen til økningen.

TRANE *Grus grus*

1995: 1 par med reir, Gjølssjøen, Marker (HMO)

1996: 1 par med en unge, Gjølssjøen, Marker 04.08 (ISP).

1999: Sannsynlig hekking, Kallakmosen, Trøgstad (PTA). Hekking på en lokalitet i Rakkestad 17.04-22.05 (POS, TSL). 2 par hekket, Gjølssjøen, Marker 24.07 (ISP).

TJELD *Haematopus ostralegus*

1999: 2 ind. Lysakermoa, Eidsberg 01.05 (TGU). 1 ind. Brekkemoa, Rakkestad 24.05 (TGU). 1 ind. Store Erte, Halden 30.05 (AAN). Hekket Lille Kjepina, Femsjøen, Halden, en unge sett 04.06 (AAN). 6 ind. Lysakermoa, Eidsberg 03.07 (TGU). Sannsynlig hekking, Lysakermoa, Eidsberg (PTA, TGU). 1 ind. Akerøya, Hvaler 09.12 (MPE).

AVOSETT *Recurvirostra avosetta*

1999: 1 ind. N. Ovenbukt, Kurefjorden, Råde 23-25.05 (PAJ, ÅSF, CJA, TGU, m.fl.). Dette er funn nr. 17 av avosett i Østfold.

DVERGLO *Charadrius dubius*

1999: 2 ind, Øra, Fredrikstad 02.05 (PAJ, ÅSF). 1 ind. Gjølssjøen, Marker 05.05 (TGU, POS). Ett par med reir, Kjetangen, Store Erte, Halden 30.05 (AAN). 1 ind. Lysakermoa, Eidsberg 05.08 (PTA). 1 par Store Erte, Halden 15.08 (MOL).

HVITBRYSTLO *Charadrius alexandrinus*

1999: 1 hann 2K+ og 1 ind. 1K+. Kurefjorden, Rygge/Råde 24.07 (PTA). Dette er funn nr. 4 av hvitbrystlo i Østfold.

TUNDRALO *Pluvialis squatarola*

1999: 1 ind. Øra, Fredrikstad 08.05 (ÅSF, PAJ). 2 ind. Kurefjorden, Rygge, Råde 30.05 (ØHA).

POLARSNIFE *Calidris canutus*

1999: 3 ind. Kurefjorden, Rygge/Råde 05.04 (MNI).

SANDLØPER *Calidris alba*

1999: 1 ind. Kurefjorden, Rygge/Råde 26.08 (PTA, ESH). 1 ind. Kurefjorden, Rygge/Råde 18.09 (MNI, ÅSF, PAJ).

TEMMINCKSNIPE *Calidris temminckii*

1999: 2 ind. Nordre Ovenbukt, Råde 25.05 (TGU). 1- 4 ind. Lysakermoa, Eidsberg 06-23.08 (PTA, ESH, RBO).

ALASKASNIPE *Calidris melanotos*

1999: 1 ind. 2K+ Kallaksjøen, Trøgstad 12.05 (PTA).

Første funn av alskasnipe i Østfold.

FJÆREPLYTT *Calidris maritima*

1999: 6 ind. Heia, Hvaler 23.10 (TGU, m.fl.) 9 ind. Tørbjørnskjær, Hvaler 23.10 (TGU, m.fl.). 2 ind. Akerøya, Hvaler 06.11 (MPE, CJA). 8 ind. Akerøya, Hvaler 09.12 (MPE).

MYRSNIPE *Calidris alpina*

1999: 4 ind. Kurefjorden, Rygge/Råde 26.12 (PAJ, ÅSF).

FJELLMYRLØPER *Limicola falcinellus*

1999: 1-8 ind. Kurefjorden, Rygge/Råde 24-31.05 (RBO, MNI, ØHA, m.fl.).
2 ind. Kurefjorden, Rygge/Råde 05.06 (ADY).
1 ind. Kurefjorden, Rygge/Råde 12-14.08 (ÅSF). 1 ind. 1K Kurefjorden, Rygge/Råde 20.08 (PTA, POS). 1 ind. Kurefjorden, Rygge/Råde 05.09 (ADY).

Det ble sett hele 8 ind. av fjelmyrløper i Kurefjorden 30.05.99, som er ett høyt antall i nasjonal målestokk.

KVARTBEKKASIN *Lymnocyptes minimus*

1999: 1 ind. Thorsøma, Fredrikstad 02.03 (GBJ). 1 ind. Røsægmoa, Rakkestad 27.03 (POS). 1 ind. Røsægmoa, Rakkestad 21.09 (PTA). 1 ind. Lysakermoa, Eidsberg 28.09 (PTA). 1 ind. Akerøya, Hvaler 16-17.10 (AOS). 2 ind. Lysakermoa, Eidsberg 17.10 (TGU). 1 ind. Røsægmoa, Rakkestad 14.11 (POS).

DOBBELTBEEKKASIN *Gallinago media*

1999: 1 ind. Hærsetsjøen, Trøgstad 12.05 (TWA, PTA). 1 ind. Lysakermoa, Eidsberg 09.08 (PTA). 1 ind. Akerøya, Hvaler 16.08 (MPE, SEN, BFR).

RUGDE *Scolopax rusticola*

1999: 1 ind. Arekilen, Hvaler 16.12 (HMØ, JRA, MVI, MPE).

Det er uvanlig at rugde overvintrer i Østfold

SVARTHALESPOVE *Limosa limosa*

1997: 1 ind. Kallaksjøen, Trøgstad 19.05 (PTA).

1999: 1 ind. N. Ovenbukt, Kurefjorden, Råde 23-25.05 (KEI, CJA, TGU).

SOTSNIPE *Tringa erythropus*

1999: 2 ind. Hærsetsjøen, Trøgstad 12.05 (PTA). 7 ind. Rossnesbukta, Rygge 15.05 (TGU). 1 ind. Brekkemoa, Rakkestad 16.05 (TGU).

RØDSTILK *Tringa totanus*

1999: 2 ind. Akerøya, Hvaler 09.12 (MPE). 1 ind. Brattestø, Hvaler 27.12 (CJA, GMO). 3 ind. Vikerkilen, Hvaler 27.12 (CJA, GMO).

GRØNNSTILK *Tringa glareola*

1999: Hekkefunn, Korstjern, Vestfjella, Halden 19.06 (AAN).

TEREKSNIPPE *Xenus cinereus*

1999: 1 ind. 2K+ Reierbukta, Jeløya, Moss 12-23.05 (GBJ, RBO, MNI).

Dette er funn nr. 3 av tereksnipe i Østfold.

STEINVENDER *Arenaria interpres*

1999: 1 ind. Akerøya, Hvaler 09.12 (MPE).

SVØMMESNIPE *Phalaropus lobatus*

1999: 1 ind. 1K Kurefjorden, Rygge/Råde 14.08 (ÅSF).

POLARJO *Stercorarius pomarinus*

1999: 2 ind. (lys og mørk), Stalsberget, Jeløya,

Moss 23.05 (MNI). 1 ind. Brattestø, Hvaler 30.11 (MPE, JRA, HMØ). 1 ind. 1K Lysakermoa, Eidsberg 26-27.12 (PTA, POS). Med funnene av polarjo i 1999 er arten observert 11 ganger i Østfold. Polarjo er nok vanligere under trekket enn antall observasjoner gir inntrykk av.

FJELLJO *Stercorarius longicadus*

1999: 1 ind. 1K Akerøya, Hvaler 09.09 (MPE).

STORJO *Catharacta skua*

1998: 1 ind. Akerøya, Hvaler 31.07 (HMØ, CJA, MPE).

1999: 5 ind*. Ytre Oslofjord, 14.08 (PAJ, m.fl). 1 ind. 1K Jeløya, Moss 01.11 (PTA). 1 ad. Grimsøya, Sarpsborg 26.12 (PTA, POS).

DVERGMÅKE *Larus minutus*

1999: 1 ad.* Sjøbadet, Jeløya, Moss 02.03 (ÅSF), også sett 04.03 (GBJ, BFR). 1 ad. Vikerkilen, Hvaler 20.03 (BFR, LPS, JRA). 1 ad. Gjølsjøen, Marker 08.05 (PTA, POS). 1 ind. 2K Kurefjorden, Rygge/Råde 06.06 (SEN). 2 ind. Bastangen, Hvaler 24.07 (ØHA). 1 ind. 1K Lysakermoa, Eidsberg 06.08 (PTA).

Stadig flere observasjoner blir gjort av dvergmåke i Østfold.

SABINEMÅKE *Larus sabini*

1997: 1 ind. 1K* Bastangen, Vesterøy, Hvaler 21.09 (AGU, MKL).

Det åttende funn av sabinemåke. Seks av de tidligere funn er fra Akerøya.

SILDEMÅKE *Larus fuscus*

1999: 4 ind. Brekkemoa, Rakkestad 06.03 (TGU). 1 ind. Brekkemoa, Rakkestad 10.04 (TGU). 5 ad, Lysakermoa, Eidsberg 19.04 (PTA). 1 ad. Kykkelsrud, Askim 01.05 (PTA). 1 ad. Lysakermoa, Eidsberg 06.05 (PTA). 10 ind. Rokkevannet, Halden 27.05 (TGU). 80 ind. Eng, Degernes 08.06 (POS). 10 ind. Kirkelund, Rakkestad 08.06 (POS). Ett par hekket, Store Kjepina, Femsjøen,

Halden 01.06 (AAN). To par hekket, Løken, Tistedal, Halden, 01.06 (AAN). 1 ad. Kykkelsrud, Askim 02.07 (PTA). 1 ind. Spydeberg sentrum, Spydeberg. 09.07 (PTA). 10 ind. Lysakermoa, Eidsberg 26.07 (PTA). 5-300 ind. Lysakermoa, Eidsberg 17.06-19.10 (PTA, TGU).

Det er gjort flere hekkefunn ved ferskvann i Østfold. Det første dokumenterte var fra Vadet, Tistedal, Halden i 1998.

GRÅMÅKE *Larus argentatus*

1999: Minst fem par hekket, Store Kjepina, Femsjøen, Halden 15.05 (AAN).

SVARTBAK *Larus marinus*

1999: Ferskvannshekking, Groholmen, Våler 24.07 (LFL).

ROVTERNE *Sterna caspia*

1999: 1 ad. Kurefjorden, Rygge/Råde 12.07 (MKL).

SPLITTERNE *Sterna sandvicensis*

1998: 1 ind. Lyngholmen, Vesterøy, Hvaler 02.10 (TEN).
1999: 2 ind. Øra, Fredrikstad, 04.06 (SEN).

DVERGTERNE *Sterna albifrons*

1999: 1 ind. Kurefjorden, Rygge/Råde 27.05 (MNI).

Det ble gjort hekkefunn av dvergterne alle årene i perioden 1992-98. Noen hekkefunn av arten ble ikke gjort i 1999.

SVARTTERNE *Chlidonias niger*

1999: 1 ad. Kurefjorden, Rygge/Råde 28.06 (ØHA, JNY, RBO, PAJ, ÅSF).

LOMVI *Uria aalge*

1999: 3500 alkefugl, de aller fleste lomvi, Vesterøy, Hvaler 29.11 (MPE).

ALKE *Alca torda*

1997: 1 ind. Brekkemoa, Rakkestad 18.09 (POS, PTA, SPE).

1999: 1 ind. Søndre Søster, Fredrikstad 03.05 (PTA).

Funnet fra Brekkemoa, Rakkestad i 1997 er ferskvannsfunn, og er meget uvanlig.

ALKEKONGE *Alle alle*

1999: 500 ind. Vesterøy, Hvaler 29.11 (MPE).

LUNDE *Fratercula arctica*

1992: 3 ind. Akerøya, Hvaler 10.10 (JRA).

1999: 1 ind. Akerøya, Hvaler 23.05 (JRA, MPE). 2 ind. Jeløya, Moss 01.11 (PTA). 1 ind. Trestein, Hvaler 16.11 (MCA).

HUBRO *Bubo bubo*

1999: 1 ropende par Halden 18.02 (MOL). 1 ind. Thorsøkilen, Sarpsborg 04.04 (ÅSF, PAJ).

SPURVEUGLE *Glaucidium passerinum*

1997: Hekking, Tyrihjellåsen, Askim (CHA).

1998: Hekking, Tyrihjellåsen, Askim (CHA).

1999: 1 par, mulig hekking Stråmyr, Nøtteholen, Rakkestad 22.06 (PTA). Hekking Tyrihjellåsen, Askim (CHA).

JORDUGLE *Asio flammeus*

1998: 1 ind. Kurefjorden, Rygge/Råde 29.05 (ADY).

1999: 2 ind. Akerøya, Hvaler 18.09 (TAA). 1 ind. Akerøya, Hvaler 25.09 (CJA). 1 ind. Brekkemoa, Rakkestad 09.10 (PTA).

HORNUGLE *Asio otus*

1998: 1 par hekket, Gjølsjøen, Marker 01.08 (ISP).

1999: 1 ind. Slitusletta, Eidsberg 10.04 (PTA). 1 ind. Akerøya, Hvaler 06.11 (MPE, CJA).

NATTRAVN *Caprimulgus europaeus*

1997: 1 hann Rønningen, Halden 20.05 (PTA). 1 hann Kjennetjernet, Fredrikstad 23.05 (PTA). 1 par Dammyra, Rakkestad 15.07 (PTA). 1 hunn Dammyra, Rakkestad 17.07 (PTA). 1 par Korumskøgen, Rakkestad 19.07 (PTA). 1 par Dammyra, Rakkestad

Fig. 3. Glente er observert 9 ganger i Østfold etter 1950. Ungfuglen på bildet er fotografert i Sverige. Foto: Per-Arne Johansen.

20.07 (PTA, SPE). 3 hanner Tiuren, Rakkestad 20.07 (PTA, SPE). 2 hanner + 1 hunn Tiuren, Rakkestad 21.07 (PTA). 2 hanner N. Ertevann 24.07 (PTA). 5 ind. Honningen, Rakkestad 25.07 (PTA). 3 hanner 2 hunner og 1 juv. Nøtteholen, Rakkestad 26.07 (PTA). 1 par Lemmyr, Rakkestad 26.07 (PTA). 1 hann Stråmyr, Rakkestad 28.07 (PTA). 1 hann Vesle Hiesten, Rakkestad 28.07 (PTA, SPE). 4 ind. Rådalshytta, Rakkestad 28.07 (PTA, SPE). 2 ad. + 1 juv. Nøtteholen, Rakkestad 28.07 (PTA, SPE). 1 juv. Fjellheim, Rakkestad 28.07 (PTA). 1 ind. 1K+ Seterdalen, Rakkestad 28.07 (PTA).

13 ind. ble ringmerket ved disse lokalitetene dette året.

1999: Hekkefunn, Blixøya, Vansjø, Våler 3-23.07 (JOR).

VENDEHALS *Jynx torquilla*

1997: 1 ind. Gjølsjøen, Marker 11.06 (ISP).
1999: 1 ind. Berg skog, Eidsberg 05.05 (PTA).
 1 ind. Kjølen, Halden 20.05 (TGU). 2 ind.
 Gravdalen, Aremark 06.06 (MOL). 1 hann
 Brekkemoa, Rakkestad 04.08 (POS). 1 ind.
 Brekkemoa, Rakkestad 24.08 (POS). 1 ind.
 Brekkemoa, Rakkestad 10.09 (POS, PTA).

GRÅSPETT *Picus canus*

1999: 1 hann Hærsetøya, Trøgstad 17.08
 (PTA). 1 hunn Kurefjorden, Rygge 27.10
 (RBO). 1 hunn Bøensetra, Aremark 12.11
 (PTA). 1 hunn Tyrihjelåsen, Askim nov-
 des. (CHA).

HVITRYGGSPETT *Dendrocopos leucotos*

1998: 1 hunn Folkå, Halden 07.11 (MOL,
 TOL).

Det er bare rapportert ca. 10 funn av hvitrygg-
 spett til LRSK.

DVERGSPETT *Dendrocopos minor*

1998: 1 ind. Kajalund, Rygge 11.05 (ADY). 1
 hunn Kurefjorden, Rygge/Råde 28.12
 (ADY).
1999: 1 ind. Lille Erte, Halden 12.01 (GFE,
 OØB). 1 ind. Østerbo, Halden 01.02 (TGU).
 1 hunn Arekilen, Hvaler 25.02 (GBJ). 1 ind.
 Hafslundsøy, Sarpsborg 05.03 (TGU). 1 ind.
 Berby, Halden 21.03 (GFE, OØB). 1 ind.
 Arekilen, Hvaler 02.04 (ØHA). 1 ind. Skips-
 tadjkilen, Hvaler 02.04 (ØHA, MVI). 1 ind.
 Fuglevikbukta, Fredrikstad 04.04 (PAJ). 1
 ind. Bærøe, Hobøl 10.04 (PAJ, ÅSF, TSØ). 1
 hann. Vikerkilen, Hvaler 17.04 (PTA,
 TGU). 1 hunn Remmendalen, Halden 27.04
 (MOL). 1 ind. Os, Halden 27.04 (MOL). 1
 par Remmendalen, Halden 29.04 og 20.05
 (MOL). 1 hann Lysakermoa, Eidsberg 01.05
 (PTA, TGU). 1 ind. Os, Halden 03.05
 (MOL). 1 ind. Grimsøy, Sarpsborg 14.05
 (TGU). 1 ind. Berby, Halden 08.06 (MOL).
 1 ind. Os, Halden 13.07 (MOL). 1 hann
 Røsægmoa, Rakkestad 17.07 (POS). 1 hann
 Haugsten, Sarpsborg 21.08 (POS). 1 ind.

Skattebøl, Rakkestad 28.08 (TGU, PTA,
 POS). 1 ind. Kambobukta, Moss 29.08
 (NCL). 1 hann Oustorp, Rakkestad 06.09
 (POS). 1 ind. Østerbo, Halden 23.09 (TGU).
 2 hanner Brekkemoa, Rakkestad 01.10
 (POS). 1 ind. Holøsåsen, Rakkestad 04.10
 (TGU). 1 ind. Akerøya, Hvaler 16-17.10
 (AOS). 1 ind. Jeløy, Moss 06.11 (NCL). 1
 ind. Buskogen, Fredrikstad 07.11 (PAJ). 1
 hann + 1 hunn Tjøstøl naturreservat, Are-
 mark 12.11 (PTA). 1 ind. Hauger, Eidsberg
 13.12 (PTA). 1 ind. Berby, Halden 13.12
 (PTA).

TRETÅSPETT *Picoides tridactylus*

1999: 1 ind. Lille Erte, Halden 12.01 (GFE,
 OØB). 1 ind. Tjøstøl naturreservat, Aremark
 12.11 (PTA).

TRELERKE *Lullula arborea*

1999: 1 ind. Mærrapanna, Fredrikstad 01.04
 (ØLÅ, HVI). 3 ind. Askedalen, Torsnes,
 Fredrikstad 02.04 (ØLÅ, HVI). 1 ind. Høiås,
 Halden 25.04 (AAN). 1 ind. Svingen, Hal-
 den 18.06 (TGU).
 1 ind, Korstjern, Vestfjella, Halden 19.06
 (AAN). 1 ind. Høiås, Halden 14.09 (MOL).
 1 ind. Brekkemoa, Rakkestad 10.10 (PTA).

SANGLERKE *Alauda arvensis*

1999: 1 ind. Øra, Fredrikstad 10.01 (PAJ).

FJELLERKE *Eremophila alpestris*

1999: 1 ind. Øra, Fredrikstad 15.01 (PAJ,
 ÅSF). 7-8 ind. Vikerkilen, Hvaler 13.03
 (BFR, LPS, KEV). 1 ind. Akerøya, Hvaler
 02.05 (SEN). 7 ind. Kobbernaglen, Hvaler
 07.11 (ØHA).

SANDSVALE *Riparia riparia*

1999: 10 par hekket, Oreid grustak, Halden
 01.06 (AAN). 15 par hekket Bjørnstad grus-
 tak, Halden 01.06 (AAN). 10 par hekket
 Ystehede grustak, Halden 01.06 (AAN).

LÅVESVALE *Hirundo rustica*

1999: 1 ind. Røsæg, Rakkestad 14.11 (POS).

HEIPIPLERKE *Anthus pratensis*

1999: 1 ind. Akerøya, Hvaler 09.12 (MPE).

Vinterfunn av heipiplerke er ikke uvanlig i den ytre skjærgård, og blir fjernet som registreringsart fra 01.01.2001.

LAPPIPLERKE *Anthus cervinus*

1999: 1 ind. Akerøya, Hvaler 26.04 (CJA). 1 ind. Oustorp, Rakkestad 04.05 (POS). 1 ind. Lisleby, Fredrikstad 15.09 (TAA). 1 ind. Lysakermoa, Eidsberg 09.09 (PTA). 1 ind. Brekkemoa, Rakkestad 17.09 (PTA).

GULERLE *Motacilla flava flavissima*

1993: 1 hann Akerøya, Hvaler 07-08.05 (ASG, CJA, LPS, MPE, JRA, SLU).

Dette er det åttende funn av denne underart av gulerle i Østfold. Dette funnet er som alle de tidligere, en hann observert i mai i fylkets ytre deler.

VINTERERLE *Motacilla cinerea*

1999: Sannsynlig hekking, Glåmvika, Askim 01.05 (PTA). Sannsynlig hekking Berby, Halden 15.07 (MOL).

FOSSEKALL *Cinclus cinclus*

1997: 2 ind. Mossefossen, Moss 19.01-01.02 (LFL). 1 ind. Klypefossen, Våler 01.02 (LFL). 1 par Øversjøbekken, Halden 09.03 (LFL). 4 ind. Sølvstufossen, Sarpsborg 02.11 (LFL, TSK, DBE). 4 ind. Buerbekken, Sarpsborg 07.12 (LFL, DBE, KTR, JOR).

1998: 1 ind. Mørkelva, Våler 18.01 (LFL, JOR, PRA). 1 ind. Enningdalselva, Halden 21.03-13.04 (GFE, OØB).

1999: 1 ind. Enningdalselva, Halden 07.02-25.11 (GFE, OØB). 1 par med unger, Vidnesbekken, Skiptvet 24.05 (POS, TSL). 1 ind. Kykkelsrud, Askim 04.12 (PTA). 1 ind. Langnes, Askim 16.12 (PTA). 1 ind. Vamma, Askim 29.12 (PTA).

NATTERGAL *Luscinia luscinia*

1997: 1-3 hanner Augeberghølen, Råde 16.05-01.06 (PTA). 1 hann Skinnerflo, Råde 16-23.06 (PTA). 1 hann Onsjø kirke, Fredrikstad 13.06 (PTA).

1998: 1 ind. Mossik, Fredrikstad 29.05 (ADY). 1 ind. Augeberghølen, Råde 31.05 (LFL, KTR, TSK). 3 ind. Kureåa, Rygge 31.05 (LFL, KTR, TSK). 1 ind. Værne kloster, Rygge 31.05 (LFL, KTR, TSK). 2 ind. Augeberghølen, Råde 06.06 (KMY). 1 ind. Reiertangen, Moss 09.06 (LFL).

1999: 2 ind. Reierbukta, Jeløy, Moss 10.05 (RBO). 1 ind. Tyrihjøllåsen, Askim 17.05 (GST, CHA). 1 ind. Søsters Hvile, Rygge 20.05 (OWK). 1 ind. Telemarkslunden, Rygge 20.05 (OWK). 2 ind. Spjørholmen, Hvaler 20.05 (MVI). 1 ind. Spjør, Hvaler 21.05 (MVI). 1 ind. Hærføl, Hvaler 22.05 (BPL). 1 ind. Hærføl, Hvaler 22.05 (OWK). 1 ind. Jeløya, Moss 21.05 (PAJ, ÅSF). 6 ind. Rauer, Fredrikstad 26.05 (BFR). 2 ind. Huser, Hvaler 28.05 (MVI, CJA). 1 ind. Kurefjorden, Rygge/Råde 30.05 (ØHA). 2 ind. Årefjorden, Rygge 03.06 (RBO). 1 ind. Dilling, Rygge 03.06 (RBO). 1 ind. Augeberghølen, Råde 07.06 (RBO, PTA). 1 ind. Råde krk., Råde 10.06 (PAJ, ÅSF). 1 ind. Værne kloster 11.06 (RBO). 3 ind. Kureåa, Rygge 11.06 (RBO). 1 ind. Sørbrøden, Halden 11.06 (PTA, POS). 1 ind. Grimstad, Råde 17.06 (ESØ). 1 par med to unger, Reiertangen, Jeløya, Moss 27.06 (JOR). 1 ind. Kambo, Moss 03.08 (NCL).

SØRNATTERGAL *Lucinia megarhynchos*

1998: 1 hann 2K+ Nesparken, Moss 02-04.06 (MNI, RBO).

Dette er funn nr. 4 av sørnattergal i Østfold.

SVARTRØDSTJERT *Phoenicurus ochruros*

1999: Rester av 1 ind*. Akerøya, Hvaler 03.04 (JRA). 1 hann 2K*, Akerøya, Hvaler 22-23.04 (BFR, TAA, JRA). 1 ind. Akerøya, Hvaler 05.09 (LPS, KEV).

GRESSHOPPESANGER *Locustella naevia*

- 1996:** 1 ind. Akerøya, Hvaler 01.05 (SLU, MPE).
1999: 1 hann*, Oustorp, Rakkestad 04.06-05.08 (POS, PTA). 1 hann Kjennetjernet, Fredrikstad 05.06 (RBO, MNI). 1 hann Sønsterød, Råde 07-08.06 (PTA, BFR). 1 knapt flyvedyktig unge, Kurefjorden, Rygge 16.07 (PTA, SEN).

Det er rapportert flere funn av gresshoppesanger, men LRSK har ikke mottatt de nødvendige beskrivelser.

ELVESANGER *Locustella fluviatilis*

- 1999:** 1 hann 2K+ Fuglevikbukta, Fredrikstad 13-24.06 (ÅSF, PAJ, MNI, RBO).
 Med funnet i 1999 er elvesanger observert 5 ganger i Østfold.

SIVSANGER *Acrocephalus shoenobaenus*

- 1998:** 3 ind. Skårakilen, Fredrikstad 16.05 (ADY). 1-2 ind. Augeberghølen, Råde 04-12.06 (ADY, KMY).
1999: 3 ind. Gjølssjøen, Marker 19.05 (MOL). 1 ind. Kjennetjernet, Fredrikstad 30.05 (ØHA). 1 ind. Stomperudtjern, Rakkestad 31.05-07.06 (TGU). 2 ind. Skårakilen, Fredrikstad 03.06 (BFR). 1 ind. Rokkevannet, Halden 07.06 (TGU). 1 ind. Skjeberg st. Sarpborg 08.06 (PTA). 1 ind. Rokkevannet, Halden 10.06 (MOL). 1 ind. Augeberghølen, Råde 10.06 (PAJ, ÅSF). 1 ind. Store Holm, Halden 12.06 (PTA, POS). 1 ind. Røsegg, Rakkestad 12.06 (PTA, POS). 1 ind. Kallaksjøen, Trøgstad 12.06 (PTA, POS). 1 ind. Alshusbukta, Fredrikstad 13.06 (ÅSF). 1 ind. Gjølssjøen, Marker 18.06 (ISP). 3 ind. Gjølssjøen, Marker 12.07 (PTA). 2 ind. Gjølssjøen, Marker 23.07 (ISP). 1 ind. Hærseterøya, Trøgstad 14.08 (PTA, TGU). 1 ind. Lysakermoa, Eidsberg 15.08 (TGU). 1 ind. Brekkemoa, Rakkestad 10.09 (POS, PTA).

BUSKSANGER *Acrocephalus dumetorum*

- 1998:** 1 hann 2K+ Grønmlidammene, Jeløy, Moss 11-24.06 (DBE, RBO, MNI).

Observasjonen av busksanger i 1999 er det tredje eller fjerde funn i Østfold. Ett tidligere funn er for tiden til behandling i NSKF, og vil bli fylkets første funn hvis det blir godkjent.

MYRSANGER *Acrocephalus palustris*

- 1997:** 1 ind. Ørmenneset, Fredrikstad 17-23.05 (PTA). 1 ind. Skinnerflo, Råde 17.05 (PTA). 2 ind. Rokkevannet, Halden 20.05 (PTA). 2 ind. Rosnesbukta, Rygge 23.05 (PTA). 1 ind. Huseby, Fredrikstad 23.05 og 13.06 (PTA). 1 ind. Augeberghølen, Råde 01.06 (PTA). 1 ind. Rygge kirke, Rygge 07.06 (PTA, ADY, RBO). 1 ind. Torp, Onsøy, Fredrikstad 13.06 (PTA). 1 ind. Skuggerød, Fredrikstad 13.06 (PTA). 1 ind. Myra, Råde 13.06 (PTA). 1 ind. Kallaksjøen, Trøgstad 26.06 (PTA).
1998: 1 ind. Wiersholm, Råde 31.05 (LFL, TSK, KTR). 1 ind. Dilling, Rygge 31.05 (LFL, TSK, KTR).
1999: Det ble gjort hele 103 registreringer av myrsanger i 1999 (se Dyresen 2000).

HAGESANGER *Sylvia borin*

- 1999:** 1 ind. Akerøya, Hvaler 04.10 (MPE).

MUNK *Sylvia atricapilla*

- 1999:** 1 hann Balaklava, Moss 24-28.01 (LFL).

FUGLEKONGESANGER *Phylloscopus proregulus*

- 1996:** 1 ind. 1K+ Akerøya, Hvaler 19.10 (MPE, JRA, TAA). 1 ind. 1K+. Akerøya, Hvaler 20.10 (MPE, JRA, TAA).

Dette er det tredje og fjerde funnet av denne sibirske arten i Østfold. Begge fuglene ble ringmerket.

DVERGFLUESNAPPER *Ficedula parva*

- 1999:** 1 hann Alby, Jeløy, Moss 18.07 (PTA).

SKJEGGMEIS *Panurus biarmicus*

- 1998:** 40+ ind. Øra, Fredrikstad 15.03 (PTA, JRA). 3 ind. Skårakilen, Fredrikstad 01.12

(PTA).

1999: 1+ ind. Søndre Ovenbukt, Råde 07.01 (GBJ).
2 ind. Fuglevikbukta, Fredrikstad 14.01 (GBJ).
1 hann Øra, Fredrikstad 15.11 (PTA). 1+ ind. Øra, Fredrikstad 21.12 (GBJ).

VARSLER *Lanius excubitor*

1999: 1 ind. Grimsøy, Sarpsborg 12.01 (TGU).
1 ind. Brekkemoa, Rakkestad 26.02 (TGU).
1 ind. Ende, Halden 21.03 (GFE, OØB). 1 ind. Kurefjorden, Rygge/Råde 06.04 (ADY). 1 ind. Østerbo, Halden 07.04 (TGU). 1 ind. Blixøya, Vansjø, Våler 18.09-30.11 (JOR). 1 ind. Kykkelsrud, Askim 27.09 (PTA). 1 ind. Akerøya, Hvaler 03-04.10 (MPE). 1 ind. Blixøya, Våler 03.10 (LFL, PRA, KTR). 1 ind. Akerøya, Hvaler 15-17.10 (MPE). 1 ind. Øra, Fredrikstad 24.10 (PAJ). 1 ind. Kjesbotn, Våler 01.11 (PTA). 1 ind. Hærseterøya, Trøgstad 03.11 (PTA). 1 ind. Bjørnstad, Rakkestad 01.12 (TGU). 1 ind. Rud, Trøgstad 08.12 (PTA).

Fig. 4. Alle observasjoner av spurveugle i Østfold skal nå rapporteres inn til LRSK. Denne er fanget for ringmerking på Akerøya. Foto: Per Tangen.

NØTTEKRÅKE *Nucifraga caryocatactes*

1998: 1 ind. Rambergåsen, Moss 19.04 (LFL).
1 ind. Orkerødtjernet, Moss 09.10 (LFL). 1 ind. Øvre Ramberg, Moss 09.10 (LFL). 1 ind. Balaklava, Moss 13.10 og 03.11 (LFL).
1999: 1 ind. Balaklava, Moss 24.01 (LFL). 1

ind. Håkenbyfjellet, Halden 20.04 (TGU). 1-2 ind. Brekkemoa, Rakkestad 21.08-06.09 (POS, PTA). 1 ind. Øvre Ramberg, Moss 22.08 (LFL). 1 ind. Balaklava, Moss 22.08 (LFL). 3 ind. Kurefjorden, Rygge/Råde 28.08 (PAJ, MNI). 2 ind. Balaklava, Moss

03.09 (LFL). 1 ind. Jeløya, Moss 04.09 (JOR). 1 ind. Bærøe, Hobøl 05.09 (GBJ). 1-3 ind. Kambo stasjon 12.09-10.10 (NCL). 1 ind. Lysakermoa, Eidsberg 30.09 (PTA). 1 ind. Nordby, Os, Rakkestad 16.10 (POS). 1 ind. Kykkelsrud, Askim 18.10 (PTA). 1 ind. Blankeslett, Askim 19.10 (PTA, SPE). 2 ind. Kykkelrud, Askim 21.10 (PTA). 1 ind. Kykkelsrud, Askim 14.11 (PTA). 1 ind. Huser, Hvaler 27.12 (CJA, GMO).

SIBIRNØTTEKRÅKE *Nucifraga caryocatactes macrorhynchos*

1999: 2 ind. Os, Halden 14.07 (MOL). 1 ind. Os, Halden 28.07-11.08-05.09 (MOL). 1 ind. Sentrum, Halden 08.08 (MOL). 1 ind. (døde) Handelsby, Os, Rakkestad 02-05.11 (POS).

KORNKRÅKE *Corvus frugilegus*

1999: 1 ad. Smelltorp, Trøgstad 20.03 (PTA, EMI). 1 ind. Hærland kirke, Eidsberg 03.04 (ØLÅ, HVI). 1 ind. Akerøya, Hvaler 16.10 (AOS).

SVARTKRÅKE *Corvus corone corone*

1999: 1 ind. Hafslundsøy, Sarpsborg 04.05 (TGU). Svartkråke er kun registrert 5 ganger tidligere i Østfold.

RAVN *Corvus corax*

1999: Hekkefunn, Sandå, Våler 04.04 (LFL, DBE, TSK, ALI).

ROSENSTÆR *Sturnus roseus*

1996: 1 ind. 1K Søndre Missingen, Fredrikstad 13.08 (ALA). Dette er funn nr. 3 av rosenstær i Østfold.

POLARSISIK *Carduelis hornemanni*

1995: 1 ind. Jeløya, Moss 22.01 (GBJ). 1 ind. Sentrum, Spydeberg 21.12 (PTA). **1999:** 2 ind. Volltvet, Rakkestad 31.03 (PTA, POS). 1 ind. 1K Øra, Fredrikstad 15.11 (PTA).

BÅNDKORSNEBB *Loxia leucoptera*

1999: 2 ind., hann og hunn Berby, Halden 23.05 (ÅSF). 1 ind. 1K*, Torderød, Jeløya, Moss 22.09-12.10 (PSR, JOR).

ROSENFINK *Carpodacus erythrinus*

1999: 1 hann Hærsetsjøen, Trøgstad 12.05 (PTA). 1 hann Arekilen, Hvaler 31.05 (ØHA). 1 ind. Rosnesbukta, Rygge 01.06 (TGU). 1 hann Kykkelsrud, Askim 05-08.06 (PTA). 1 hann Mønster-Vesterelva, Trøgstad 06.06 (PTA). 2 hanner Mønsterelva, Trøgstad 06.06 (PTA). 1 hann Lysakermoa, Eidsberg 06.06 (GFE, OØB). 1 ind., Lekum, Eidsberg 10.06 (TGU). 1 par Skjebergkilen, Sarpsborg 13.06 (MOL). 1 hann Framnes, Jeløya, Moss 26.06 (GBJ). 2 hanner Hærsetsjøen, Trøgstad 30.06 (PTA, SPE). 1 ind. Lysakermoa, Eidsberg 03.07 (TGU). 1 juv. rm. 07.08, 4 rm. 09.08, 1 hunn rm. 12.08, 1 hunn rm. 14.08, 1 juv. rm. 16.08, 1 juv. rm. 17.08. Alle Hærsetøya, Trøgstad (PTA, TGU).

KONGLEBIT *Pinicola enucleator*

1998: 8 ind. Jeløya, Moss 16.12 (ADY). **1999:** 1 hunn 2K+ Torderød, Jeløya, Moss 01.01 (JOR). 8-10 ind. Solviken, Fredrikstad 08.01 (ADY, JDY). 1 hann (død)*, Tomb, Råde 07.11 (JIB). 5 ind. Sentrum, Askim 16.12 (PTA, TTA).

KJERNEBITER *Coccothraustes coccothraustes*

1998: 2 ind. Orkerødparken, Moss 18.04 (ALI). **1999:** 9 ind. Orkerødparken, Moss 01.01 (LFL). 1 hunn Jeløya, Moss 13.02 (JOR). 1 hann Rødsparken, Halden 26.04 (MOL). 1 ind. Remmendalen, Halden 20.05 (MOL). 2-3 ind. Sellebakk, Fredrikstad 03.06-30.08 (SEN). 3 ind. Askim sentrum, Askim 07.11 (SPE, PTA). 1-5 ind. Askim sentrum, Askim 26.10-22.11 (SPE, PTA, TTA).

VIERSPURV *Emberiza rustica*

1999: 1 ad. hann Hærsetøya, Trøgstad 15.08 (PTA).

Med funnet i 1999 er vierspurv observert 3 ganger i Østfold.

SIVSPURV *Emberiza schoeniclus*

1991: 2 hanner Øra, Fredrikstad 25.12 (ALA).

1999: 1 ind. Øra, Fredrikstad 09.01 (BHA, TGU, TPE). 1 ind. Vikertangen, Hvaler 19.01 (TGU). 1 ind. Øra, Fredrikstad 06.02 (TGU). 5 ind. Øra, Fredrikstad 13.02 (PAJ, ÅSF). 3 ind. Fuglevikbukta, Fredrikstad 21.02 (PAJ).

Observatører

AAN – Anfred Antonsen, ADY – Arve Dyresen, AGU – Andreas Gullberg, ALA – Asgeir Larsen, ALI – Anne Lindquist, AOS – Akerøya Ornitologiske Stasjon, ASG – Asgeir Larsen, BFR – Bjørn Frostad, BHA – Bruce Hansen, BPL – Bjørn Petter Løfall, CHA – Camilla Haaland, CJA – Christer Jacobsen, DBE – Dan Bendixen, EMI – Egil Michalsen, ESH – Egil Sankey Hansen, ESØ – Eivind Sørnes, GBJ – Gunnar Bjar, GFE – Grethe Ferhagen, GHH – Geirmund Haaland, GMO – Geir Mobakken, GST – Geirmund Stordahl, HJU – Hjørdis Julsrud, HMO – Håkon Moen, HMØ – Harald Mørken, HSK – Hans Åge Skjenken, HVI – Håkon Vidnes, ISP – Ingvar Spikkeland, JAK – Jan Amund Krogh, JIB – Jan Ingar Båtvik, JOR – Jo Ranke, JRA – Jan Rune Asbjørnsen, KEI – Knut Eie, KEV – Knut

Erik Vedahl, KMY – Kent Myrmo, KTR – Knut Trondsen, LFL – Lennart Fløseth, MBE – Morten Bergan, MCA – Mads Carlsen, MKL – Magne Klann, MNI – Morten Nilsen, MOL – Morten Olsen, MPE – Magne Pettersen, MVI – Morten Viker, NCL – Nicholas Clarke, NN – Ukjent, OWK – Ola Wergeland Krog, OØB – Olle Øborn, PAJ – Per-Arne Johansen, POS – Per-Otto Suther, PRA – Peter Ranke, PSI – Patrick Simensen, PTA – Per Tangen, REA – Rolf E. Andersen, REI – Roar Eilertsen, RFR – Roar Frølandshagen, ROL – Rino Olsen, SEN – Stein Engebretsen, SIV – Sidsel Iversby, SLU – Sebastian Ludvigsen, SPE – Steinar Pedersen, TEN – Torfinn Engdal, THA – Tom Hansen, TIV – Trond Iversby, TOL – Thore Olsen, TPE – Tommy Pedersen, TSK – Trond Skovdahl, TSL – Tor Sletner, TST – Tor Strøm, TSØ – Thor Sørli, TTA – Torill S. Tangen, TWA – Truls W. Andersen, TAA – Tommy André Andersen, ØHA – Øyvind Hagen, ØLÅ – Øivind Lågbu, ÅSF – Åge Sten Fredriksen

Litteratur

- Hardeng, G. 1999a. Meget sjeldne fugler i Østfold, arter registrert 1-5 ganger. Upublisert notat (blir i publisert i Østfold-Natur 39). 18s.
- Hardeng, G. 1999b. Fugler i Østfold. Upublisert notat.
- Dyresen, A. 2000. Nattsangere i Østfold 1999. *Natur i Østfold 19(2)*: 43-56.